

Beslut

Broskolan
Upplands-Bro kommun

2013-01-24
Dnr 400-2011:6489

Rektor Tuula Tähkäaho
tuula.tahkaaho@upplands-bro.se

Beslut

efter kvalitetsgranskning av undervisningen i
samhällsorienterande ämnen i årskurserna 7–9 i
Broskolan i Upplands-Bro

Inledning

I detta beslut ges en sammanfattande bedömning utifrån kvalitetsgranskningens resultat. Vidare ges en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet. För en utförligare beskrivning av kvalitetsgranskningens resultat och Skolinspektionens bedömningar i sin helhet se bilaga 1, *Rapport efter kvalitetsgranskning av undervisningen i samhällsorienterande ämnen i årskurserna 7–9 i Broskolan i Upplands-Bro kommun*.

Sammanfattande bedömning

Granskningen av undervisningen i SO-ämnen vid Broskolan visar att lärandemiljön präglas av en positiv atmosfär, ett respektfullt bemötande och i de flesta fall positiva förväntningar. Lärarna behöver dock se till att de involverar alla elever att aktivt delta i undervisningen. I de få fall där studieron inte är tillräcklig behövs insatser för att eleverna ska få denna grundläggande förutsättning för ett framgångsrikt lärande. Genomgående behöver skolan utveckla formerna för att motivera eleverna för deras utveckling mot målen, så att alla elever känner lust att lära enligt läroplanens ambition. Elevernas inflytande över undervisningen behöver också förbättras.

För att nå tydlighet i undervisningen informerar lärarna om syftet med eller åtminstone innehållet i lektionerna men kopplar det inte alltid till läroplanens mål och kunskapskrav. Endast en del av lektionerna avslutas på ett sätt som planerat och ordnat ger ett mervärde till elevernas lärande. Lektionsslut, liksom i en del fall lektionsstart, bör därför i högre grad användas av läraren för att skapa en ram för elevernas arbete och då framhäva inriktningen mot de nationella målen. En del lektioner är föredömligt målinriktade, välstrukturerade och varierade, medan andra med en betydligt mer enahanda utformning behöver förbättras för att innebära tillräckligt goda förutsättningar för elevernas lärande. Lärarna ger i allmänhet tydliga beskrivningar och förklaringar samt kontrollerar att eleverna har förstått.

Mot bakgrund av att flera elever inte når den lägsta nivån för godkända kunskapsresultat och i följd av inspektörernas observationer står det klart att skolan behöver utveckla individanpassningen av undervisningen. Arbetet bör ta sin början redan i att stödja och stimulera varje elevs vilja att lära och tilltro till den egna förmågan. Det är också angeläget att undervisningen utformas så att eleverna i alla lärandesituationer får möta och utveckla olika kunskapsformer och att undervisningen därmed framstår som tanke- och målmässig utvecklande för dem. Elever som har höga ambitioner och lättare tar sig fram i skolarbetet behöver också på ett planerat sätt ges förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

För att eleverna ska kunna utvecklas och nå en högre måluppfyllelse behöver lärarna förbättra arbetet med att låta eleverna bidra med kunskaper och reflektioner kring

undervisningen samt kontinuerligt ge eleverna konstruktiv återkoppling om vad de behöver utveckla för att nå målen för sitt lärande.

Lärarna stimulerar på olika sätt eleverna att utveckla ämnesspecifika förmågor kopplade till bland annat att analysera, att kommunicera, att hantera information och begrepp och att kritiskt granska information inom ramen för ämnets centrala innehåll. Inom alla ämnen behöver dock arbetet med de olika slagen av förmågor utvecklas, särskilt med en tydlig inriktning på läroplanens preciseringar av dem och så att också eleverna själva blir medvetna om till vilka förmågor deras lärande syftar.

Tillgång till läromedel, möjligheter till informationssökning i olika medietyper, skolbibliotek, tillfällen till arbete med olika källor och möte med realistiska samhällsmiljöer behöver utvecklas för att målen för elevernas kunskapsutveckling ska nås. Material som utarbetas av lärarna kan i högre grad på ett medvetet sätt understödja elevernas utveckling av olika förmågor enligt läroplanen.

Det systematiska kvalitetsarbetet, som framför allt syftar till en ändamålsenlig undervisning för alla elever så att de når kunskapskraven, behöver förbättras i alla sina faser – planering, uppföljning och utveckling – samt när det gäller hur det dokumenteras. Särskilt behöver rektors pedagogiska ledarskap inriktas på att säkerställa en hög och likvärdig kvalitet i undervisningens processer med utgångspunkt i de nationella målen. Användningen av lärare för undervisning i de olika ämnena behöver anpassas till skollagens behörighetskrav. De individuella utvecklingsplanerna och de skriftliga omdömen som förekommer i dessa behöver utvecklas för att fungera som ändamålsenliga instrument i arbetet för att eleverna ska nå kunskapskraven.

Åtgärdsprogram saknas helt på skolan. Därmed har skolan avhänt sig en bärande beståndsdel i de processer som utgör fundamentala rättigheter för elever i behov av särskilt stöd. Denna omständighet liksom bristerna i elevernas kunskapsresultat, som bland annat framgår av betygsstatistiken, visar att inte alla elever som riskerar att inte nå de grundläggande kunskapskraven i SO-ämnena ges det särskilda stöd som de har rätt till.

Undervisningen i SO-ämnena är huvudsakligen ämnesuppdelad. För att leva upp till läroplanens krav behöver skolan utveckla formerna för samverkan över ämnesgränserna och för att anlägga helhetsperspektiv på större kunskapsområden.

Identifierade utvecklingsområden

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas inom följande områden:

- *Målinriktning.* Undervisningen behöver tydligare inriktas på läroplanens mål och kunskapskrav, särskilt på att eleverna ska utveckla ämnesspecifika förmågor inom SO-ämnena. Eleverna behöver också i högre grad göras medvetna om till vilka kunskaper och förmågor som deras arbete syftar och hur valda arbetssätt ska föra dem dit. (5 kap. 2 § skolförordningen, Lgr 11, 2.2 Kunskaper)
- *Individanpassning.* Individanpassning av undervisningen förutsätter en kontinuerlig uppföljning av vilka resultat varje elev når och om de valda arbetssätten är de mest framgångsrika eller behöver förändras. Rektor ska säkerställa att åtgärdsprogrammen blir ett verktyg för skolans arbete med anpassning av undervisningen efter elevernas förutsättningar och behov. Åtgärdsprogram ska utarbetas för varje elev som har behov av det, och det ska utformas så att det fungerar som ett effektivt redskap för att ge eleven särskilt stöd som är tillräckligt för att nå kunskapskraven. (1 kap. 4 § skollagen, 3 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.2 Kunskaper och 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)
- *Pedagogiskt ledarskap.* Som ansvarig för skolans resultat och chef för lärarna behöver rektor utöva ett aktivt pedagogiskt ledarskap för att höja kvaliteten i SO-undervisningen så att alla elever når kunskapskraven. Bland angelägna delar i utvecklingsarbetet bör ingå att säkerställa att elevernas kunskapsutveckling följs upp, att systematiskt utifrån läroplanen följa och ge återkoppling på lärarnas undervisning, att ge lärarna utrymme för att ta del av varandras undervisning och därmed sprida framgångsrika arbetsformer och bidra till större variation i elevernas lärande att organisera arbetet så att eleverna alltid undervisas av lärare som är behöriga i ämnet (4 kap. 4 § skollagen) (2 kap. 9 §, 4 kap. 3-5 §§ skollagen).

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 15 juli 2013 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits eller planerats utifrån de utvecklingsområden som myndigheten identifierat. Om åtgärder ännu inte vidtagits men planerats, ange gärna tidplan och vem som ansvarar för att genomföra åtgärderna.

Redogörelsen skickas per post till *Skolinspektionen, Avdelningen i Stockholm, Box 23069, 104 35 Stockholm*, eller via e-post till *skolinspektionen@skolinspektionen.se*. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer 400-2011:6489 i de handlingar som sänds in.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Per Andersson och utredaren Kerstin Haster deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Kerstin Haster
Utredare

Bilagor

Bilaga 1	Skolinspektionens rapport efter kvalitetsgranskning av undervisningen i samhällsorienterande ämnen i årskurserna 7–9 i Broskolan i Upplands-Bro kommun
Bilaga 2	Observationsschema
Bilaga 3	Sammanfattande bedömning av undervisningens kvaliteter
Bilaga 4	Resultatsammanställning elevenkät